

UN NOU JACIMENT ROMA

A LLORET DE MAR

(CONCLUSIO)

● L'excavació metodològica s'ha fet, naturalment, segons un pla preconcebut en funció de les característiques del jaciment. S'ha previst desenvolupar-la en extensió per tal d'obtenir una visió global quant a les estructures i a la funcionalitat d'aquestes. L'àrea arqueològica total abarca uns 1000 m². Una màquina excavadora rebaixa el terreny en 150 cms. fins acostar-se al nivell fèrtil. El jaciment s'ha dividit en quadres de 25 m². (5x5), subdividits a conveniència per a millor situar els restes trobats. El nivell arqueològic es va baixant per talles artificials de 10 cms. Les dades obtingudes són enregistrades en fulles preparades on es reproduïx l'excavació a escala 1/20. —El material recollit és rentat, classificat i inventariat a punt de passar al treball precís d'estudi. Un cop estudiat, passarà al magatzem del Museu Municipal i a les vitrines corresponents.

El conjunt descobert s'ha anat engrandint poc a poc. Enmig dels rectangles que formaven les parets —d'uns 7'50 m. d'amplada per uns 20 de longitud— han aparegut unes grans pedres més o menys arrodonides— a voltes altres tipus de material —substituint-les— separades entre si uns 2 metres, que poden ser el basament de possibles pilars de fusta per a sostenir la teulada, la qual estaria recoberta de tègules, moltes de les quals, fragmentades, s'han trobat acumulades sobre el sòl, un cop esfondrat el sostre que les sostenia quan la instal·lació fou abandonada. Les considerables dimensions d'aquest centre industrial, que el fan més important que d'altres semblants i contemporanis trobats a lluro (Mataró), Malgrat, Llafranch, etc., la seva situació estratègica prop del mar per a la comercialització del producte, l'emplaçament en terreny argilós, que permet tal volta fer servir la matèria prima "in situ", l'existència d'aigua dolça aprofitable en els nivells freàtics del subsòl, són factors determinants a tenir en compte.

El fet que apareguessin un o més llocs amb funcions d'abocador i els fragments recollits —dels quals ja hem fet es-

Fragments d'oinochos recollits a Fenals

ment— fa suposar una producció de ceràmica en un forn pròxim que tal volta aparegui d'un moment a l'altre unit a les mateixes instal·lacions, ja que també s'ha localitzat una zona d'abocament de cendres i terra cremada sobrant, amb molts carbons barrejats. Es pot interpretar, que els fragments ceràmics trobats en els abocadors —majorment d'àmfores— procedirien de fornades dolentes degudes a males coccions temperatures massa elevades o a deformacions. En alguns pivots d'àmfores s'hí troben senyals fets quan la pasta era crua (ratlles, creus, ...) que, de moment, ignorem si poden referir-se a mesures de capacitat o a d'altres indicacions més o menys convencionals. També en algun peu d'àmfora hi trobem la impressió de la marca del ceramista, però malauradament il·legible. Aquesta producció de ceràmica aniria completada en aquesta mena de factoria —alguns dels rectangles que hem esmentat abans podrien ser les naus del taller o els magatzems— amb la comercialització de ceràmica de més qualitat d'importació. L'estudi de tot això portarà a valorar la influència d'aquestes instal·lacions dintre de la zona, el grau de contacte amb la gent autòctona, les relacions amb altres centres de canvi i intercanvi de productes, etc. ... Tot això obre una important perspectiva en la història antiga del nostre Lloret.

Entre les darreres troballes que ens han estat comunicades, hem de ressaltar algun altre troç de lluerna —un fragment amb el relleu d'un cavall—, ploms i altres elements metàl·lics, més sigil·lata, aquest cop amb algun altre sigil·lum diferent, un d'ells amb la marca ATEIUS, tres o quatre monedes d'Empúries, etc. Tot aquest material permet establir el moment principal de funcionament d'aquesta indústria a finals del S. I a. de C. i, sobretot, a la primera meitat del segle I després de Crist, amb una perdurança d'uns cinquanta anys.

L'aparició del nom d'Ateius i les monedes d'Empúries ens suggereixen moltes possibilitats. La factoria lloretenca deuria relacionar-se freqüentment amb la ciutat romana d'Empúries. Tal vegada, a través d'ella portaria a terme el seu comerç amb Itàlia i la importació de la ceràmica de més qualitat. D'altra banda, la marca d'Ateius en la sigil·lata aretina ha aparegut en molts punts del marc mediterrani i a casa nostra mateix s'ha trobat en els jaciments del Camp del Bosquet, de Camallera, —en una sitja (1979)—, del Puig de Serra (Serra de Daró) —dins d'un Llandrich a Can Ring,

l'única vil·la de la Garrotxa, al nord-oest de Besalú, on aparegueren tègules amb l'estampilla C. Iuli Ate (ius). En el jaciment de Puig de Serra apareix també aretina amb el segell L. Tetti Samia F. Sembla que la paraula Samia apareix també en algun segell trobat a Fenals, de Lloret.

Vet aquí, doncs, un jaciment més a afegir a tots els demés testimonis del pas dels romans per Lloret, que van des de les possibles vil·les a Canyelles, la Montgoda —topònim d'origen germànic derivat de Mogoto; la terminació OTO es llatinitza en ODA—, i Santa Cristina, al Sepulcre Romà i l'església i necròpolis paleocristiana de Sant Quirze, passant per la romanització que també es fa evident en alguns casos en els poblats indígenes del Turó Rodó, Coll de Llop i en alguna edificació rústica no massa lluny del poblat ibèric de Montbarbat. També, fa poc, ens lliuraven les restes d'un possible enterrament romà d'incineració trobat justament en el sector de Fenals, pròxim a l'actual carretera de Lloret a Blanes, fora de l'àrea estricta del taller de ceràmica que avui hem comentat.

Els romans, vinguts a la península ibèrica l'any 218 a. C. en les seves lluites contra els cartaginesos, que van tenir assentaments importants a Blanda (Blanes), a Turissa (Tossa), a Aqua Voconiae (Caldes de Malavella), i a d'altres llocs del voltant, no podien pas, per simple lògica, deixar Lloret orfe del seu pas. Poc a poc, doncs, anem descobrint aquesta presència.

Joan DOMENECH MONER

Pesos, fragments de sigil·lata i clau de bronze.

Fragment de ceràmica sigil·lata aretina, amb la primera "estampilla" apareguda en les excavacions.